

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.16. Психологія управління
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Практична психологія»
(назва)

спеціальність 053 Психологія
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація Бакалавр з психології. Практичний психолог в закладах освіти
(назва спеціалізації)

факультет Філології та масових комунікацій
(назва факультету)

2020 – 2021 рік

Робоча програма Психологія управління
(назва навчальної дисципліни)
для студентів ОПІ (назва/назви) Практична психологія

Розробник:

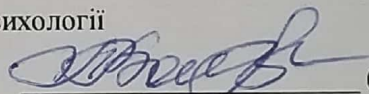
Тищенко Л.В., доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук,
доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від «27» серпня 2020 року, № 1

В.о. завідувача кафедри практичної психології

(підпис)

(Л.А. Варава)
(Ім'я Прізвище)

© _____, 2020 рік
© _____, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	
Модулів – 2	Назва ОПП «Практична психологія» Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «Прикладні аспекти опанування управлінської діяльності» Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступінь «Бакалавр»	28 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	14 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	116 год.
		Індивідуальні завдання:	
		40 год.	40 год.
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):
 для денної форми навчання – 50%
 для заочної форми навчання – 15%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Психологія управління» складена відповідно з завданнями освітньо-професійної програми «Практична психологія» з підготовки здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» у галузі знань 05 соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія».

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення з теоретичними основами психологічної науки управління; формування у майбутніх фахівців стійкої мотивації до підвищення соціально-психологічної компетентності у сфері міжособистісного спілкування, вміння з позиції психології управління підходити до вирішення професійних задач, здійснювати аналіз організаційних подій, фактів, явищ та вчинків людей в процесі професійної / командної взаємодії, враховуючи сутність та закономірності внутрішньо групової динамки.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з основними категоріями психології управління, закономірностями й принципами функціонування колективу співробітників, психологічними механізмами поведінки й діяльності людей у групі, особливостями індивідуально-психологічних рис менеджера, з закономірностями і технологіями міжособистісного спілкування; формування знань про сутність, зміст, професійної діяльності керівництва та алгоритму процесу делегування повноважень; надання відомостей про сучасний стан проблеми кадрів в управлінні й актуальні наукові проблеми менеджменту; допомога в осмисленні значущості основ психології менеджменту для майбутньої діяльності; озброєння вміннями використовувати набуті знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи психології управління
2. Психологія управління груповими явищами і процесами в діяльності керівника
3. Структура управлінських дій в управлінській діяльності

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна має зв'язок з загальною психологією; соціальною психологією; безпекою життєдіяльності; диференційною психологією; психодіагностикою та експериментальною психологією; спічрайтингом; іміджологією; психологією спілкування та корекцією особистості; психологією праці та інженерною психологією.

Компетентності, що набувають здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в ході вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що

передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел (КЗ-2); здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; спілкуватися рідною та іноземною мовами усно та письмово (КЗ-3); здатність розвивати вміння вчитися упродовж життя з високим ступенем автономії, розробляти власну траєкторію саморозвитку (КЗ-4).

Професійні компетентності: володіти комплексом психологічних знань з фундаментальних та прикладних дисциплін: загальної, соціальної, вікової та педагогічної психології, психодіагностики, консультування (КП-1); нівелювати деструкції міжособистісних стосунків у педагогічних колективах та групах (КП-5).

Програмні результати навчання: використання базових теоретико-методологічних понять психологічної науки та практики в усіх формах професійної діяльності (ПР 1); здійснення професійної діяльності, спираючись на розуміння закономірностей функціонування психічних явищ, природи та психологічної структури особистості (ПР 2); сприяння вирішенню наявних протиріч у міжособистісних, організаційних та професійних відносинах (ПР 8); вирішувати завдання із створення та підтримки оптимального психологічного мікроклімату в міжособистісних стосунках у сімейних, організаційних та суспільних системах (ПР 11); здатність ефективно взаємодіяти з представниками різних соціальних інституцій, установ та організацій (ПР 12); вирішення професійних завдань з формування соціальних навичок і компетенцій, розвитку особистісних новоутворень, використовуючи традиційні та новітні техніки й технології психологічної роботи (ПР 14); вирішення професійних завдань, пов'язаних з формуванням здатностей і навичок соціально-психологічного проектування, цілепокладання та планування (ПР 16); здійснення організаційно-управлінського консультування з урахуванням специфіки управлінської діяльності, встановлення внутрішньо-організаційних відносин, розподілу зон відповідальності та прийняття рішень (ПР 17).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинні:

знати:

- психологічну характеристику предмета управління;
- роль психології управління в організаційній діяльності та професійному спілкуванні;
- особливості професійної діяльності керівника та психограму рис менеджера;

- класичні та новітні моделі управління;
- принципи організації ефективної взаємодії підлеглих;
- основні етапи та умови прийняття управлінських рішень;
- структуру, функції та методи формування професійної мотивації співробітників;
- принципи та технології делегування повноважень
- особливості формування та функціонування морально-психологічного клімату колективу;
- характеристику психодинамічних міжособистісних процесів.

вміти:

- аналізувати міжособистісні стосунки членів колективу по вертикалі та горизонталі організаційної структури;
- володіти навичками та компетенціями ефективного / екологічного впливу на взаємовідносини співробітників;
- забезпечувати формування професійної мотивації з метою досягнення колективної / командної мети;
- сприяти плануванню особистістю власної кар'єри;
- проводити рефлексивний самоаналіз рівня сформованості особистісних рис необхідних в управлінській діяльності;
- здійснювати планування своєї діяльності на підставі знань з механізмів цілепокладання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології управління

Тема 1. Методологічні підходи щодо визначення сутності феномену управління

Тема 2. Психологічні закони і теорії управління

Тема 3. Класичні моделі управління

Тема 4. Функції управління

МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ

Змістовий модуль 2. Психологія управління груповими явищами і процесами в діяльності керівника

Тема 1. Психологічні аспекти управління груповими явищами, процесами, феноменами

Тема 2. Психологія індивідуального стилю управління

Тема 3. Психологічні особливості та зміст діяльності керівників. Типологія керівників і управлінських ролей

Тема 4. Специфіка феномену лідерства

Тема 5. Оцінка і підготовка управлінських кадрів

Змістовий модуль 3. Структура управлінських дій в управлінській діяльності

Тема 6. Стратегії і тактики вирішення управлінських завдань

Тема 7. Технології прийняття управлінського рішення

Тема 8. Психологічні аспекти взаємодії та управлінського впливу

Тема 9. Ділове спілкування в структурі організаційної діяльності. Роль керівника у вирішенні організаційних конфліктів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь-ого	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології управління												
Тема 1. Методологічні підходи щодо визначення сутності феномену управління	12	2				10	10					10
Тема 2. Психологічні закони і теорії управління	4	2	2				12	2				10
Тема 3. Класичні моделі управління	11	2	4		5		7		2		5	
Тема 4. Функції управління	4	2	2				12		2			10
Разом за змістовим модулем 1	31	8	8		5	10	41	2	4		5	30
МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ												
Змістовий модуль 2. Психологія управління груповими явищами і процесами в діяльності керівника												
Тема 1. Психологічні аспекти управління груповими явищами, процесами, феноменами	14	4				10	12	2				10
Тема 2. Психологія індивідуального стилю управління	4	2	2				2		2			
Тема 3. Психологічні особливості та зміст діяльності керівників. Типологія керівників і управлінських ролей	31	2	4		5	20	27		2		5	20
Тема 4. Специфіка феномену	6	2	4				12	2				10

лідерства												
Тема 5. Оцінка і підготовка управлінських кадрів	22	2			10	10	22		2		10	10
Разом за змістовим модулем 2	77	12	10		15	40	75	4	6		15	50
Змістовий модуль 3. Структура управлінських дій в управлінській діяльності												
Тема 6. Стратегії і тактики вирішення управлінських завдань	26	2	4		10	10	22	2			10	10
Тема 7. Технології прийняття управлінського рішення	6	2	4				8		2			6
Тема 8. Психологічні аспекти взаємодії та управлінського впливу	9	2	2		5		7		2		5	
Тема 9. Ділове спілкування в структурі організаційної діяльності. Роль керівника у вирішенні організаційних конфліктів	31	2	4		5	20	27	2			5	20
Разом за змістовим модулем 3	72	8	14		20	30	64	4	4		20	36
Усього годин	180	28	32		40	80	180	10	14		40	116

5. Теми практичних / семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Становлення психології управління як науки. Тенденції розвитку управлінської думки	2
2.	Поняття управлінської культури. Порівняльний аналіз провідних управлінських культур. Етнопсихологічні особливості управління в Україні	4
3.	Моделі та методи управління персоналом	2
4.	Основні підходи щодо визначення професійно значущих якостей керівника. Теорія особистісних рис керівника	2
5.	Групова динаміка та рівні проблем управління. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою	4
6.	Основні теорії лідерства за Д.В. Ольшанським	4
7.	Необхідність врахування особистісних якостей підлеглого в процесі управлінської діяльності	4
8.	Поняття управлінського рішення як базового продукту управлінської діяльності. Технології прийняття управлінських рішень	4
9.	Психологія делегування власних повноважень керівником: умови, методи, особливості	2
10.	Стрес в структурі управлінської діяльності: фактори виникнення, психофізіологічні ознаки прояву	4
Разом		32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особистість лідера-управлінця. Риси психологічного портрету	10
2.	Провідні здібності та вміння лідера за Генрі Мінцбергом	10
3.	Організаційні цінності, традиції та ритуали як чинники регуляції поведінки та діяльності робітників	20
4.	Психологічні типи підпорядкування: характеристика та умови організаційної взаємодії	10
5.	Ділова бесіда: види, фази та технології побудови. Взаєморозуміння в процесі ділової бесіди.	10
6.	Структура організаційної комунікації. Слухи: механізми виникнення, використання та профілактики	20
Разом		80

7. Індивідуально-дослідні завдання

№	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Підготуйте пакет психодіагностичних методик, спрямованих на визначення професійно значущих якостей керівника	5
2.	Визначте механізми та умови ефективності групового рішення організаційних / колективних / командних проблем. Зробіть доповідь	5
3.	Здійсніть обзор наявних психологічних інструментів діагностики соціально-психологічних процесів в групі та технік групової роботи	10
4.	Складіть перелік рекомендацій на тему «Публічний виступ керівника: особливості підготовки, психологічні аспекти ефективності, механізми досягнення результату»	10
5.	Використовуючи кейс-метод, зробіть добірку ситуацій, що ілюструють: 1) різні типи відношення особистості до власної позиції підлеглого; 2) варіанти проживання особистістю адаптаційного періоду в організації; 3) ефективні традиції та ритуали, що підтримують цінності організації	5
6.	Розробіть тренінгову програму з формування та актуалізації лідерських якостей особистості	5
Разом:		40

8. Методи навчання

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: інтерактивна лекція (лекція-бесіда, лекція-дискусія, проблемний виклад навчальної інформації); проблемно-пошукова діяльність здобувачів (робота з навчально-методичними джерелами, підготовка тематичних презентацій); проблемно-орієнтований диспут (семінарські заняття).

Методи контролю та самоконтролю: тестові завдання, фронтальне опитування, презентація ІНДЗ, екзамен.

9. Критерії оцінювання

<i>Якість засвоєння навчального матеріалу</i>	<i>Відповідна кількість балів</i>
Глибокі знання навчального матеріалу; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	88 – 100 балів
Грунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.	80 – 87 балів
Міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	71 – 79 балів
Посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач.	61 – 70 балів
Незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	26 – 49 балів
Незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.	00 – 25 балів

10. Засоби оцінювання

Тестові завдання, фронтальне опитування, презентація виконаних ІНДЗ, екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Екзамен	Загальна сума
Модуль 1				Модуль 2								ІНДЗ		40	100
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3							
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	З 1-2, 5-6	З 3-4	
1	2	1	2	2	1	2	1	2	1	1	2	2	по 5 балів кожне	по 10 балів кожне	

T1, T2, T3 – теми змістового модулю
 З1, З2 – завдання блоку ІНДЗ

Об'єктом рейтингового оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю.

Критерії комплексного оцінювання доводяться до студентів на початку викладання навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

На навчальному порталі МДУ – Moodle МДУ на сторінці навчальної дисципліни розміщено: ознайомчий опис навчальної дисципліни, робоча програма, тематичні лекції та презентації, глосарій термінів та понять, список рекомендованої літератури, посилання на навчальні посібники та підручники, індивідуально-дослідні та практичні завдання, кросворд, навчальний та підсумковий тест. URL: <http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=5160>

13. Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Виноградський М. Д. Управління персоналом : навч. посібник / Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова А. М. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 502 с.
2. Данюк В. М. Менеджмент персоналу : навч. посібник / Данюк В. М., Петюх В. М., Цимбалюк С. О. – К. : КНЕУ, 2004. – 398 с.
3. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління / Дуткевич Т. В. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
4. Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти: монографія / Карамушка Л. М. – К. : Ніка-Центр, 2000. – 332 с.
5. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посібник / Карамушка Л.М. – К. : Либідь, 2004. – 424 с.
6. Лозниця В.С. Психологія менеджменту : навч. посіб. / Лозниця В. С. – К. : ТОВ «УВГПС ЕксСб», 2000. – 512 с.
7. Максименко С. Д. Психологія управління : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2013. – 271 с.
8. Менеджмент організацій : підручник / за заг. ред. Федулової Л. І. – К. : Либідь, 2003. – 448 с.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Основи психології управління : монографія / Орбан-Лембрик Л.Е. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – 426 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
11. Рульєв В. А., Гуткевич С. О., Мостенська Т. Л. Управління персоналом : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. – 310 с.
12. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.
13. Хміль Ф. І. Управління персоналом : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Хміль В. Ф. – К. : Академвидав, 2006. – 488 с.
14. Цимбалюк І.М. Психологія управління : навчальний посібник / Цимбалюк І. М. – К. : ВД «2008», 624 с.
15. Шегда А.В. Менеджмент : підручник / А. В. Шегда. – К. : Знання, 2004. – 687 с.

Допоміжна література:

1. Беззубко Л. В. Управління трудовими конфліктами : навч. посіб. / Л. В. Беззубко, А. Г. Зюнькін, А. В.Калина. – К. : МАУП, 2004. – 256 с.
2. Герчанівська П. Е. Культура управління : навч. посібник / Герчанівська П. Е. – К. : ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2005. – 152 с.
3. Дерлоу Дес Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Дерлоу Дес : [пер. з англ.] – К. : Наукова думка, 2001. – 242 с.
4. Іпатов Е.Ф. Психологія управління в бізнесі : навч. посібник / Іпатов Е. Ф., Левківський К. М., Павловський В. В. – [2-е вид., доп., перер.]. – Харків – Київ : НМЦВО, 2003. – 320 с.
5. В пошуках ефективного керування / [Руссу В. М., Пеструхов М. О., Жила К. Д. та ін.] ; під заг. ред. проф. Г. В. Ангелова. – Одеса : Аспект, 2002. – 292 с.

6. Кулініч О. І. Психологія управління / Кулініч О. І. – Львів : Львівський національний університет ім. І. Франка, 2007. – 337 с.
7. Колот А.М. Мотивація персоналу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2002 – 540 с.
8. Культура менеджмента (соціально-психологічні аспекти) : монографія / [Гончаров В. Н., Радомский С. И., Радомская М. С., Додонов О. В. и др.] – Донецк : СПД Куприянов В. С., 2007. – 210 с.
9. Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті : курс лекцій / Осовська Г. В. – К. : «Кондор». – 2003. – 218 с.
10. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посібник / Палеха Ю. І. – К. : Кондор, 2008. – 356 с.
11. Полли Берд. Тайм-менеджмент / Берд Полли. – М., 2003. – 190 с.
12. Поляков В. А. Лидер в коллективной стратегии. Формула успеха: идея – команда – реализация : практикум / Поляков В. А. – Минск, 2004. – 120 с.
13. Почепцов Г. Г. Теория и практика коммуникаций / Почепцов Г. Г. – М. : Центр, 1998. – 210 с.
14. Психологія управління в бізнесі / Є.Ф. Іпатов, К.М. Левківський. – Харків – Київ, 2002. – 320 с.
15. Розанова В. А. Психология управленческой деятельности / Розанова В. А. – М. : Издательство «Экзамен», 2003. – 192 с.
16. Слинков В. Н. Управление персоналом (практические рекомендации) / Слинков В.Н. – [2-е изд.] – К. : Алерта; КНТ, 2006. – 240 с.
17. Соціологія виховання управлінського персоналу / [Руссу В. М., Боделан Р. Б., Тенюх К.М. та ін.] ; під заг. ред. проф. Г. В. Ангелова. – Одеса : СМІЛ, 2003. – 308 с.
18. Тейлор Ф. У. Принципи научного менеджмента / Тейлор Ф. У. : [пер. с англ.] – М. : Контроллінг, 1991. – 104 с.
19. Тищенко Л.В. Управління як соціально-психологічний феномен / Фондові лекції для студентів ОКР Магістр спеціальності Управління навчальним закладом (міждисциплінарний випуск) : наукове видання / за редакцією І.В. Соколової, Л.В. Задорожньої-Княгницької – частина 3. – Маріуполь : МДУ, 2015. – С. 127-137
20. Третьяченко В. В. Колективні суб'єкти управління: формування, розвиток та психологічна підготовка / Третьяченко В. В. – К. : Стилос, 1997. – 585 с.
21. Хейз Ники. Успех – один на всех : основные аспекты эффективного руководства командой / Хейз Ники ; пер. с англ. – Днепропетровск: Баменс Бизнес Букс, 2005. – 240 с.
22. Урбанович А. А. Психология управления / Урбанович А. А. – Минск : Харвест, 2003. – 640 с.
23. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. Підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 664 с.
24. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. посібник / Цюрупа М. В. – К. : Кондор, 2004. – 172 с.
25. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посібник / Чайка Г. Л. – К. : Знання, 2005. – 442 с.
26. Чмут Т. К. Етика ділового спілкування : навч. посібник / Т. К. Чмут, Г. Л. Чайка. – К. : Вікар, 2003. – 223 с

27. Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі / Ю.М. Швалб, О.В. Данчева. – К. : Лібра, 1998. – 270 с.
28. Щекин Г.В. Основы кадрового менеджмента: Учебник. – 4-е изд., испр. – К.: МАУП, 2002. – 348 с.
29. Яккока Л. Карьера менеджера / Яккока Л. – М. : Прогресе, 1991. – 384 с.

**Інформаційні матеріали бібліотеки МДУ
по забезпеченню навчальними підручниками**
(URL: http://ebd.mdu.in.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe)

1. Психологія управління [Текст] : курс лекцій / Л.П. Мельник. – 2-е изд., стер. – Київ : МАУП, 2002. – 176 с. – ISBN 966-608-149-0
2. Професійна свідомість керівника [Текст] : навч. посіб. / О. В. Дробот. – Київ : Талком, 2016. – 339 с. – ISBN 978-617-7397-11-2
3. Психологія управління [Текст] : навч. посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – 2-е вид. – Київ : Академвидав, 2010. – 544 с. – (Альма-матер). – ISBN 978-966-8226-89-2. – ISBN 978-966-8226-94-6
4. Організаційна психологія на підприємстві [Текст] : навч. посіб. / В.Й. Бочелюк, О.В. Пучина. – Київ : Скіф, 2012. – 272 с. – ISBN 978-966-8894-82-4
5. Психологія управління [Текст] : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Менеджмент. Управління навч. закладом» / О. В. Попович. – Маріуполь : МДУ, 2019. – 258 с.
6. Супербоси. Як видатні лідери плекають таланти [Текст] / С. Фінкелстін ; пер. з англ. Н. Палій. – Київ : Yakaboo Publishing, 2017. – 256 с. – ISBN 978-966-97633-7-2
7. Шлях «Virgin» [Текст] / Р. Бренсон ; пер. з англ. – Київ : КМ, 2015. – 352 с. – ISBN 978-1-905264-90-2. – ISBN 978-966-923-000-3
8. Психологія управління [Текст] : підручник / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. – 3-тє вид., випр. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 664 с. – ISBN 978-966-364-949-8
9. Психологія управління. Психологічний портрет учителя [Текст] : учебное пособие / Л.В. Туріщева, В.П. Мушинський. – Х. : Основа, 2005. – 160 с. – (Бібліотека журналу «Управління школою» ; вип. 9 (33)). - ISBN 966-333-215-8
10. Психологія управління [Текст] : навчальний посібник / В.С. Савельєва. – Київ : Професіонал, 2005. – 320 с. – ISBN 966-8556-69-0
11. Психологія управління в бізнесі [Текст] : навч. посіб. для підготовки бакалаврів усіх форм навчання / упоряд.: Е. Ф. Іпатов, К. М. Левківський, В. В. Павловський. – Харків; Київ : НМЦВО, 2002. – 320 с. – ISBN 966-7930-05-X
12. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Брич, М. М. Корман. – Київ : Кондор, 2013. – 384 с. – ISBN 978-966-2781-26-7
13. Психологія управління [Текст] : підручник / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т.П. Грабар. – 4-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 488 с. – ISBN 978-617-673-331-7
14. Теорія та практика менеджменту в освіті [Текст] : навчальний посібник / В. Крижко. – К. : Освіта України, 2005. – 256 с. – ISBN 966-8847-14-8
15. Деонтологія конфліктів та управління [Текст] : навчально-практичний посібник / М. Пірен. – К. : [б. в.], 2001. – 377 с. – ISBN 966-619-068-0

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «____»
_____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача